

Puuston kuntoarviolausunto

Kohde: Hausjärven kirkko, Hausjärvi

Maastokäynti: 18.6.2025

Arvion teki puutarhuri, arboristi Heli Heikkinen

Arvion apuna on käytetty ResiPD400 lahonetsintälaitetta (tekstissä mikropora)

Yleistä: Arvioitavina olivat kirkon etupihalla kasvavat, käytäviä reunustavat lehmukset. Lehmuksia oli 23 kappaletta. Lehmukset on arvioitu silmämääräisesti ja rungot tutkittu mikroporalla.

Kaikki lehmukset on tapitettu joskus (runko katkaistu). Osalle toimenpide on todennäköisesti tehty useammin kuin kerran. Kaikkien lehmusten elinvoima oli heikentynyt, osan enemmän kuin toisten, lisäksi lahovaurioita löytyi runsaasti. Lahovauriot ja elinvoiman heikentyminen ovat tyypillinen löydös tapitetulle puulle.

Juuristoalueella maaperä on tiivistynyttä, mikä tarkoittaa maan mururakenteen tiivistymistä. Tiivistyminen vaikeuttaa juuriston ravinteiden- ja vedenottoa sekä kaasujen vaihtoa. Yksinkertaisin tapa parantaa maaperän ja sitä kautta juuriston kuntoa, on silputa osa syksyisin putoavista lehdistä maaperään esimerkiksi ruohonleikkurilla. Tämä vilkastuttaa maaperän pieneliötoimintaa, ehkäisee maaperän köyhtymistä ja lisää humuksen määrää.

Huomioita puista: Kaikki puut on lehdestetty viimeksi noin 10 vuotta sitten (lehdestys = kaikki versot leikataan pois). Osa puista on tehnyt siihen nähden todella vähän uutta kasvua, eli niiden elinvoima on hyvin heikko.

Puut 4 – 18 ovat elinvoimaltaan niin heikentyneitä, että ne tuskin kestävät enää uusia lehdestyksiä. Lisäksi osan puista runko oli hyvin laho. Koska puut kasvavat kujanteessa, ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden pihaan.

Puut 1 – 3 sekä 19 – 23 olivat hieman paremmassa kunnossa. Niistäkin löytyi lahovaurioita, mutta uutta kasvua oli selvästi enemmän. Todennäköisesti ne kestäisivät myös kaikkien versojen poistamisen kertaalleen, jos tämä katsotaan tarpeelliseksi.

Vaihtoehtoja toimenpiteille:

-Puukujanteen uusiminen vaiheittain. Poistetaan puut 4 – 18 ja istutetaan tilalle uudet puut. Puut 1 – 3 ja 19 – 23 säästetään kunnes uudet puut ovat hieman kasvaneet, jonka jälkeen nekin uusitaan.

-Puukujanteen uusiminen kerralla. Poistetaan kaikki puut ja istutetaan uudet.

-Puukujanteen uusiminen vähitellen. Poistetaan huonokuntoisia puita yksitellen ja korvataan uusilla.

Ongelmana on, että puut ovat jonkin ajan jälkeen selkeästi eri kasvuvaiheissa ja yhtenäinen ilme kärsii. Lisäksi taimet jo olemassa olevien puiden alla eivät välttämättä lähde kasvuun kovin hyvin.

Ohjeita uusimiselle:

-Uudet puut tarvitsevat uutta multaa, sillä maaperä on osittain melko köyhtynyttä. Maata on siis vaihdettava uusimisen yhteydessä.

-Nurmi puiden juuristoalueella on tiivis kasvualusta. Puulle parempi olisi esimerkiksi yhtenäinen perenna-alue, hake tai matalaksi jäävät pensaat. Tämä olisi helppo toteuttaa uusimisen yhteydessä.

-Jos puukujanne halutaan pitää matalana, puita on muotoiltava nuoresta pitäen jotta rajuilta tapituksilta välttyään. Tapitus lyhentää puun elinikää aina reilusti. Parasta olisi jos puut saisivat kasvaa vapaasti.

Arvioidut puut:

1. Lehmus

- Rungon läpimitta rinnan korkeudelta n. 65 cm, puun pituus 6-8 metriä
- Runko tapitettu n. 4m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti
- Rungossa onkaloita
- Mikroporattu tyveltä ja 2 m korkeudesta, koko runko on ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 6-15 cm vahvuudelta
- Kunto tyydyttävä / huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

2. Lehmus

- Lpm. n. 45 cm, pituus 6-8 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, havaittu alkavaa ydinlahoa
- Kunto tyydyttävä
- Puu on säilytettävissä vielä useita vuosia

3. Lehmus

- Lpm. n. 55 cm, pituus 6-8 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 7-15 cm vahvuudelta
- Kunto tyydyttävä / huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

4. Lehmus

- Lpm. n. 45 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla n. 5 cm vahvuudelta
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

5. Lehmus

- Pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Rungossa avo-onkalo
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 5-8 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

6. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 5-10 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

7. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Rungossa avo- onkalo
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko onntto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 6-13 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

8. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko onntto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 3-8 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

9. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi onntto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 1-3 cm
- Puun laajojen lahovaurioiden vuoksi se kannattaa poistaa kaatumisriskin vuoksi**

10. Lehmus

- Lpm. n. 45 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi onntto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 6-7 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

11. Lehmus

- Lpm. n. 35 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi onntto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 6-7 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

12. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Muita puita nuorempi yksilö
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, selkeää lahoa ei havaittu
- Kunto tyydyttävä
- Puun elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

13. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Muita puita nuorempi yksilö
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, selkeää lahoa ei havaittu
- Kunto tyydyttävä
- Puun elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

14. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Rungossa avo- onkaloita
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 5-6 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

15. Lehmus

- Lpm. n. 40 cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 4-10 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

16. Lehmus

- Lpm n. 40cm, pituus 5 -7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, havaittu alkavaa ydinlahoa
- Kunto tyydyttävä
- Puun elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

17. Lehmus

- Lpm n. 50cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 8-10 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

18. Lehmus

- Lpm. n. 35cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti, osa kuivunut
- Tyvellä avo-onkalo
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 10-12 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

19. Lehmus

- Lpm. n. 40cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut heikosti
- Mikroporattu tyveltä, koko tyvi ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 8-13 cm
- Kunto huono
- Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

20. Lehmus

- Lpm. n. 45cm, pituus 5-7 m
- Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti
- Tyvellä avo-onkalo
- Mikroporattu tyveltä ja n. 1,5 m korkeudesta, koko runko ontto, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 9-15 cm

-Kunto tyydyttävä / huono

-Puun laajojen lahovaurioiden ja elinvoiman heikentymisen vuoksi se ei enää ole pitkäikäinen

21. Lehmus

-Lpm. n. 40cm, pituus 5-7 m

-Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti

-Mikroporattu tyveltä, ei selkeää onkaloa, tervettä puuta ulkoreunoilla vaihtelevasti 16-20 cm

-Kunto tyydyttävä / huono

-Puu on säilytettävissä vielä useita vuosia

22. Lehmus

-Lpm. n. 45cm, pituus 6-8 m

-Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti

-Mikroporattu tyveltä, selkeää lahoa ei havaittu

-Kunto tyydyttävä

-Puu on säilytettävissä vielä useita vuosia

23. Lehmus

-Lpm. n. 50cm, pituus 6-8 m

-Runko tapitettu n. 4 m korkeudesta, uutta versokasvua muodostunut kohtuullisesti

-Mikroporattu tyveltä, selkeää lahoa ei havaittu

-Kunto tyydyttävä

-Puu on säilytettävissä vielä useita vuosia



Kuvassa puu numero 7. Latvus on harva ja kasvu heikkoa



